

Nr 358.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag
angående arbetsnämnder; given Stockholms slott den 7
maj 1917.*

Under återopande av bilagda i statsrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående arbetsnämnder.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Förslag

till

Lag angående arbetsnämnder.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För handhavande av de uppgifter, varom nedan förmåles, skola finnas:

- a) för hela riket en riksarbetsnämnd,
- b) inom varje län eller, om län är delat i olika landstingsområden, varje sådant område en länsarbetsnämnd, samt inom varje kommun inom länet eller landstingsområdet en kommunal arbetsnämnd; ägande dock Konungen för visst län eller landstingsområde förordna om undantag från vad sålunda stadgats; samt
- c) för Stockholms stad en kommunal arbetsnämnd och en arbetsnämnd, beträffande vilken bestämmelserna nedan i denna lag angående länsarbetsnämnd skola äga tillämpning

2 §.

Riksarbetsnämnden skall bestå av ordförande och minst sex andra ledamöter, utsedda av Konungen. Länsarbetsnämnd skall bestå av ordförande och sex andra ledamöter, utsedda av Konungen efter riksarbetsnämndens i samråd med Konungens befallningshavande avgivna förslag. Vid utseende av ledamöter i riksarbetsnämnden och länsarbetsnämnd skall hänsyn tagas till erforderlig insikt i sociala frågor, särskilt rörande arbets- och löneförhållanden i allmänhet.

För ledamöterna utses suppleanter.

Där landshövdingen (överståthållaren) icke utsetts till ledamot i länsarbetsnämnd, äger han ändock deltaga i nämndens förhandlingar men ej i dess beslut.

3 §.

Kommunal arbetsnämnd skall bestå av det antal ledamöter, som av Konungens befallningshavande bestämmes, dock minst tre, av vilka en ledamot, tillika ordförande, utses av Konungens befallningshavande samt övriga ledamöter väljas i stad av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, på allmän rådstuga samt å landet av kommunalstämma.

Vid valet av ledamöter i kommunal arbetsnämnd bör iakttagas, att såväl den för nämnden erforderliga, inom och utom kommunalförvaltningen tillgängliga sakkunskapen på olika områden som de särskilda av nämndens verksamhet berörda intressena utan ensidighet beaktas.

För ledamöterna utses suppleanter.

4 §.

Arbetsnämnd skall i fråga om arbetsmarknadens reglering samt annan social verksamhet taga den befattning, som kan vara enligt lag eller Konungens beslut densamma anförtrodd.

5 §.

För tillgodoseende av de olika intressena äger kommunal arbetsnämnd för löpande ärenden eller särskilda uppgifter tillsätta en eller flera avdelningar. Länsarbetsnämnd bör för löpande ärenden och särskilda uppgifter bilda avdelningar. Avdelning skall bestå av minst en av nämndens ledamöter, varjämte nämnden kan till medlem i avdelningen utse en eller flera eljest lämpliga personer med rätt för dessa att delta i avdelningens beslut. Nämnd äge åt avdelning uppdraga att på eget ansvar handhava uppgift, som till densamma överlämnas.

Vad nu är sagt lände till efterrättelse jämväl i fråga om riksarbetsnämnden, dock att beträffande handläggning där av vissa ärenden rörande den allmänna tjänstepliktens tillämpning skall gälla vad därom är särskilt stadgat.

Nämnd och avdelning äga att i erforderlig utsträckning antaga tjänstemän och biträden samt tillkalla sakkunniga personer, dock utan rätt för dessa att delta i beslut.

6 §.

I länsarbetsnämnd, så ock i kommunal arbetsnämnd, som består av mer än tre ledamöter, bör minst en ledamot vara kvinna. Angående villkoren i övrigt för att kunna vara ledamot i kommunal arbetsnämnd eller länsarbetsnämnd eller avdelning samt om rätt att avsäga sig uppdraget skall i tillämpliga delar gälla vad i förordningen om kommunalstyrelse i stad eller i förordningen om kommunalstyrelse å landet eller i förordningen om landsting är stadgat; dock att kvinna må tillgodonjuta den henne medgivna särskilda avsägelserätt allenast, då hon är gift.

7 §.

Nämnderna tillsättas, så snart ske kan efter det denna lag trätt i kraft, därvid ledamöterna och suppleanterna utses för viss tid, kommunal arbetsnämnds ledamöter och suppleanter för den tid Konungens befallningshavande bestämmer.

Konungens befallningshavande äge, sedan val till kommunal arbetsnämnd skett, förordna om nytt val, ändå att den tid ej gått till ända, för vilken förra valet ägde rum.

Skulle Konungens befallningshavande i län, där arbetsnämnder skola finnas, anse förhållandena inom någon kommun å landet tillsvidare icke påkalla tillsättande av särskild arbetsnämnd, äge därom besluta. Intill dess kommunal arbetsnämnd blivit utsedd, åligger det kommunalnämnden att vara arbetsnämnd.

8 §.

Kostnaderna för länsarbetsnämndernas och de kommunala arbetsnämndernas verksamhet bestridas

i fråga om arbetsnämnd i Stockholm av Stockholms stad,

i fråga om länsarbetsnämnd utom Stockholm av landstinget eller, där inom länet finnes stad, som ej deltagar i landsting, av sådan stad med en tredjedel och landstinget med två tredjedelar, samt

i fråga om kommunal arbetsnämnd utom Stockholm av kommunen;

med rätt jämväl för ledamöter i nämnd och avdelning att åtnjuta arvode eller gottgörelse i den omfattning vederbörande kommun eller landsting bestämmer.

9 §.

Konungen äge meddela de övriga bestämmelser, som erfordras för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling, samt gäller till och med den 31 maj 1918; dock att arbetsnämnderna hava att jämväl efter sistnämnda dag taga den befattning med dem tillkommande åligganden, som må erfordras för uppgifternas slutförande.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 maj
1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MARTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Chefen för civildepartementet, statsrådet von Sydow, anförde efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, finans- och jordbruksdepartementen:

»Eders Kungl. Maj:t har tidigare denna dag beslutat avlåta proposition till riksdagen med förslag till lag om allmän tjänsteplikt. Berörda förslag, som ursprungligen utarbetats av inom finansdepartementet särskilt tillkallade sakkunniga, förutsätter, såsom framhålles i de sakkunnigas till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 27 april 1917 anmälda utredning, för sin tillämpning en särskild organisation av myndigheter. De tjänstepliktigas uttagande och fördelning är ett åliggande av synnerligen maktpåliggande och grannlaga beskaffenhet, vars handhavande fordrar särskild sakkunskap i frågor rörande arbets- och löneförhållanden i allmänhet

*Departement-
schefen.*

ävensom överblick över läget på arbetsmarknaden. De sakkunniga hava uppgjort lagförslag angående en dylik organisation. Enligt detta förslag, benämnt *förslag till lag angående arbetsnämnder*, skola finnas dels för hela riket en riksarbetsnämnd, dels för varje län eller landstingsområde en länsarbetsnämnd, dels ock inom varje kommun en kommunal arbetsnämnd, dock att undantag för vissa län eller vissa kommuner skall kunna göras. I anseende till de ganska krävande och vittomfattande göromål, som åligga nämnderna, har det synts de sakkunniga nödvändigt att för deras sammansättning icke lita till enbart frivilliga krafter. Det har därför i fråga om läns- och kommunalorganen förutsatts, att landsting och kommuner anslå medel till nämndernas verksamhet, med rätt jämväl för ledamöter i nämnd och adjungerade personer att, utan hinder av den i kommunallagarna uttalade principen om kommunala uppdrags karaktär av oavlönade förtroendesysslor, åtnjuta arvode, visst för år eller månad, eller gottgörelse, särskilt för varje sammanträde, allt i enlighet med vad vederbörande anslagsmyndighet bestämmer.

De sakkunniga yttra i sin framställning, efter att hava redogjort för förslaget till lag om allmän tjänsteplikt, följande:

De sakkunniga.

Den ovan meddelade redogörelsen för tjänstepliktens innebörd och grundlinjer lär klar ådagalägga, att den föreslagna lagstiftningens tillämpning under vissa förhållanden skulle kunna bli mycket omfattande samt att densamma i varje fall är av synnerligen grannliga och krävande natur. Den reglering ur det allmännas synpunkt inom större eller mindre delar av arbetsmarknaden, som här är i fråga, måste ske med tagen hänsyn till denna i dess helhet och skulle otvivelaktigt inverka på de flesta slag av sociala förhållanden. Påtagligt är särskilt sambandet med det allmännas åtgärder till förebyggande av arbetslöshet och mildrande av dennas verkningar. Dessa omständigheter påkalla uppenbarligen, att de organisativa anordningarna för tjänstepliktens genomförande icke blott erhålla erforderlig fasthet utan även nära anknytas till den sociala verksamheten i övrigt under kristiden. Vissa delar av denna verksamhet äro emellertid redan under normala förhållanden föremål för statligt, kommunalt eller frivilligt arbete, medan åter andra blivit aktuella först genom kristidens påfrestningar. Det kunde då ifrågasättas att vid uppgörande av plan för tjänstepliktens organisation inrikta åtminstone det centrala handhavandet av arbetsuppgifterna på något ordinarie organ. Det har emellertid synts riktigast att anpassa organisationen närmast för tjänstepliktens behov. Dennas karaktär som tillfällig nödfallsåtgärd synes ock böra markeras genom tillfälliga organisativa anordningar. Detta utesluter uppenbarligen icke, att den under kristiden anordnade särskilda understödsverksamheten för arbetslösa, even-

tuellt även andra av det nuvarande läget föranledda sociala hjälpåtgärder, omhändertagas av de särskilda organen för tjänsteplikts tillämpande. Det synes också ändamålsenligast, att dessa inträda i stället för samt bliva den mera effektiva utformningen av de jämlikt kungl. cirkulär den 18 augusti 1914 inrättade kommunala arbetslöshets- och hjälpskommittéerna, resp. läns- hjälpskommittéerna, ävensom den av Kungl. Maj:t den 10 augusti s. å. tillsatta statens arbetslöshetskommission. Vägledande för den nya organisationens planläggning bör ock bliva den i nyssberörda cirkulär med avseende på de lokala hjälpskommittéerna betonade principen, att de skulle »ena och sammanhålla alla de strävanden för arbetslöshetens bekämpande och nödens avhjälpande, som på varje ort kunde ifrågakomma». Såväl lokalt som centralt bör sålunda eftersträvas största möjliga enhetlighet i avseende å ledning och tillämpning av tjänsteplikten och kristidens speciella sociala verksamhet. Med vederbörande ordinarie sociala organ böra av enahanda skäl samråd och samverkan på ett effektivt sätt anordnas.

Enligt bifogade förslag till lagstiftning skall inom kommunerna i regel upprättas en *kommunal arbetsnämnd* för handhavande av de uppgifter, som inom resp. kommuner föranledas av lagstiftningen om tjänsteplikt samt arbetslöshetsunderstöd. I den mån genom lagstiftning eller Kungl. Maj:ts förordnande eller vederbörligt kommunalt beslut även annan social verksamhet uppdrages åt nämnden, skulle den vara skyldig att åtaga sig densamma.

Under överbägande har tagits, huruvida det behöriga fyllandet av ifrågavarande uppgifter påkallar inrättandet i varje kommun, sålunda även i smärre lantkommuner, av särskild nämnd eller huruvida icke smärre kommuner borde förenas om gemensam nämnd eller tilläventyrs kommunalnämnd kunna övertaga uppdraget att fungera såsom sådan. Mot tanken på gemensam arbetsnämnd för två eller flera kommuner talar emellertid erfarenheten om de svårigheter, som på andra områden av kommunalt arbete mött för enig samverkan mellan olika kommuner. Enär nämnderna därjämte eventuellt torde för arbetslöshetens bekämpande komma att ställa ganska stora ekonomiska anspråk på kommunen och då förhållandena i detta avseende kunna ställa sig väsentligt skiljaktiga i olika kommuner samt dessa torde känna sig starkare förpliktade gent emot organ, som helt äro deras egna, har den ifrågasatta anordningen icke befunnits ändamålsenlig.

Beträffande kommunalnämnds lämplighet för uppdraget torde i många fall tveksamhet kunna råda, då densamma ju sammansättes för andra ändamål. Det bör ej heller förbises, att densamma redan till följd av kristiden kommit att utöver sina vanliga uppgifter betungas med en mängd

olikartade göromål, vadan det redan med hänsyn tili lämplig arbetsfördelning synes vara nödvändigt att icke pålägga densamma även funktionen att vara arbetsnämnd. Denna uppgift kommer nämligen att särskilt i medelstora och större kommuner bliva mycket arbetskrävande samt ställa stora anspråk på allmänanda, fasthet, humanitet och objektivitet, därest tillämpningen av författningarna skall ske efter deras syfte och i det helas, icke endast i ortens, intresse. Då emellertid arbetsnämnds uppgifter på sina håll kunna åtminstone till en början bliva av ringa betydelse, synes densamma kunna åläggas kommunalnämnd, så länge icke Kungl. Maj:ts befallningshavande ansett sig böra förordna om tillsättande av särskild nämnd.

Arbetsnämndens sammansättning blir av nyss berörda skäl en angelägenhet av stor vikt. För det erforderliga samarbetet med andra kommunala organ bör sörjas genom lämpligt personval, varvid ock maste iakttagas, att olika samhällsklasser känna sig i medlemmarnas personer äga garantier för att icke särskilda intressen göra sig gällande på andras bekostnad. Då nämnden skulle övertaga de nu på arbetslöshets- och hjälpkommitté vilande åligganden, synes det vara naturligt att genom personvalet erforderlig kontinuitet bevaras.

Behovet av nämndens tillsättande torde på många håll uppkomma mycket hastigt och förrän man i orterna kan hava haft tillfälle göra sig närmare förtrogen med de blivande uppgifterna och deras omfattning. För den skull har det synts mest ändamålsenligt att uppdraga åt Kungl. Maj:ts befallningshavande att i regel taga initiativ samt därvid med sin större kännedom i frågan bedöma det lämpliga antalet ledamöter. Det har också förutsatts, att genom befallningshavandens försorg till kommunerna skulle distribueras en kort vägledning rörande uppgifterna, vilken vägledning torde böra tillhandahållas från det centrala organet.

Enär nämnd skulle handhava uppgifter av synnerlig vikt för det allmänna och därvid nära samarbeta med övriga lokala och länsorgan samt med det centrala organet och då vidare dess beslut kunna bliva avgörande för användningen av statsmedel till ofta betydande belopp, bör i densamma ingå en representant för stat-intresset, vilken bör fungera såsom nämndens ordförande och utses av befallningshavanden. På ordförandens duglighet, självständighet och arbetsförmåga ställas uppenbarligen stora krav. För att vinna betryggande kontroll å användningen av statens medel skulle befallningshavanden jämväl utse revisor; den eller de övriga utses av kommunen.

Med hänsyn till arbetets mängd lärer nämnden in pleno i allmänhet icke medhinna behandlingen av alla ärenden utan allenast sådana av principiell betydelse eller eljest större vikt. Löpande ärenden kunna och torde

i regel böra anförtros åt en särskild nämndens avdelning, i vilken kunna insättas lämpliga personer jämväl utanför nämnden. I större kommuner lära sådana särskilda avdelningar komma att tillsättas för understödsväsendet, för tjänsteplikten, eventuellt även för annan social verksamhet. Därmed öppnas möjlighet att adjungera speciellt sakkunniga inom olika kommunala områden, den frivilliga välgörenheten, arbetsgivares och arbetares organisationer o. s. v. Uppdraget att fungera såsom särskild avdelning kan, där så finnes lämpligt, anförtros åt endast en person, i sådant fall en ledamot av nämnden. För tillämpning och verkställighet av nämnds eller avdelnings beslut kunna anställas tjänstemän och biträden. Även om lämpliga personer kunna förutsättas frivilligt ställa sig till förfogande, lär det dock med hänsyn till arbetets omfattning i allmänhet bliva nödvändigt att lämna arvoden åtminstone till tjänstemän och biträden.

I likhet med vad nu är förhållandet bör ett länsorgan, *länsarbetsnämnden*, sammanhålla de kommunala nämndernas arbete. Behovet härav framträder mindre i fråga om understödsväsendet, såsom det för närvarande är anordnat, ehuruval även här en närmare övervakande och ledande verksamhet än den centralorganet kan utöva, synes vara önskvärd. Beträffande åter tjänsteplikten skulle länsarbetsnämnden äga synnerligen betydelsefulla uppgifter, för vilka här ej torde behöva närmare redogöras. Framhållas må emellertid, att beslut om såväl förordnande av tjänsteplikt som ock dennas omfattning, om fördelningen av tjänstepliktiga o. s. v. måste i väsentlig mån grundas på länsarbetsnämndens utteliingar. Såsom överordnad myndighet över kommunal arbetsnämnd och besvärinstans i fråga om dennas kallelser till tjänsteplikt m. m. åligger det länsarbetsnämnden vidare att noga övervaka den kommunala nämndens förfoganden över arbetskraften och särskilt tillvaratagandet av såväl allmänt intresse som enskildas rätt. Den opartiska och av lokala hänsyn obundna ställning, som härav pakallas, synes böra föranleda, att valet av ledamöter sker genom Kungl. Maj:ts beslut. Då här liksom i fråga om kommunalnämnd särskild vikt ligger på ordförandens även formella kompetens samt objektivitet, torde i regel till sådan utses en person i offentlig ställning. Önskvärt vore uppenbarligen, om landshövdingen i länet beklädde ordförandeposten, men i regel torde detta ej lata sig göra med hänsyn till dennes redan stora arbetsbörda under kristiden. I allt fall bör rätt tillförsäkras honom att deltaga i förhandlingarna. Även beträffande länsarbetsnämndens ledamöter gäller, att de böra representera erfarenhet och sakkunskap ifråga om olika förekommande ärenden samt utgöra ett så vitt möjligt allsidigt uttryck för uppfattningen inom olika samhällslager, på samma gång som de böra äga förmåga att underordna spe-

ciella intressen under det allmännas. Det har ansetts lämpligt stadga, att en av ledamöterna skall vara civil ämbets- eller tjänsteman för att tillföra nämnden administrativ sakkunskap.

Det synes vara av vikt att för länsnämnden bereda medverkan av någon yrkesinspektionens befattningshavare. Dessa tjänstemän besitta nämligen en för länsnämndens arbete värdefull kännedom om såväl ortens särskilda arbetsställen som produktionens behov i allmänhet. Vid sina inspektioner besöka de arbetsställena, göra sig underrättade om deras maskinutrustning och andra omständigheter av vikt för bedömandet av behovet av arbetskraft, lära känna arbets- och bostadsförhållanden, lönesystem m. m. De kunna sålunda med stöd av egen erfarenhet — samt på grund av teknisk utbildning och förutvarande ställning såsom arbetsledare — bilda sig en självständig uppfattning om befogenheten av framställningar om tjänsteplikt samt om beskaffenheten av den arbetskraft, som kan erfordras. Yrkesinspektionens befattningshavare äga ock tillgång till de register, som för deras distrikt finnas upplagda över arbetsställena, vilket för länsarbetsnämnden måste vara nyttigt. Slutligen innebär deras medverkan en garanti för att vid tjänstepliktens tillämpning arbetarskyddssynpunkter bliva vederbörligen beaktade.

Till ledning för Kungl. Maj:t bör förslag på ledamöter upprättas av centralorganet, varvid samrad med befallningshavanden äger rum.

Kravet på mångsidigt sakkunnig sammansättning av länsarbetsnämnden nödvändiggör, att den får ett jämförelsevis stort antal ledamöter, vilket i lagförslaget fixerats till nio, ordföranden inberäknad. Det har vidare förutsatts, att länsarbetsnämnden bör arbeta på olika avdelningar samt utrustas med tjänstemän, vilka i likhet med åtminstone vissa ledamöter åtnjuta arvoden för att kunna mera odelat och stadigvarande ägna sig åt nämndens arbete.

Av olika skäl och särskilt med hänsyn till understödsväsendets och tjänstepliktens betydelse för kvinnor och minderåriga bör framhållas vikten av kvinnlig ledamot inom såväl kommunal arbetsnämnd som länsarbetsnämnd. Enahanda skäl torde föranleda utseende av kvinnlig ledamot i det centrala organet.

Arbetsförmedlingens centrala betydelse för arbetsmarknadens reglering nödvändiggör uppenbarligen, att den tages i anspråk vid understödsväsendets och tjänstepliktens praktiska tillämpning. De offentliga arbetsförmedlingsanstalterna och deras kontor böra därför anknytas till de kommunala resp. länsarbetsnämnderna för att fungera såsom deras expeditioner i de avseenden, som falla inom deras naturliga verksamhetsområden. De skulle självfallet i fråga om arbetsmarknaden i övrigt fullfölja sina vanliga

uppgifter, i den mån icke särskilda bestämmelser även här bliva gällande. Den samverkan, som sålunda etableras, torde ock böra komma till synes därigenom, att exempelvis arbetsförmedlingens länsanstalts styrelse eller medlemmar av sådan fungera såsom avdelning för dithörande ärenden av länsarbetsnämnden, att föreståndare för arbetsförmedlingskontor ingår såsom ledamot av eller tjänsteman för arbetsförmedlings- o. dyl. ärenden i kommunal arbetsnämnd eller dess vederbörande avdelning o. s. v. Då särskilda fasta kontor av arbetsförmedlingen icke kunna tänkas bliva upprättade inom alla kommuner, skulle kommunal arbetsnämnd vid behov fungera såsom sådant och i denna sin egenskap provisoriskt ingå i anstaltsystemet. Nu föreslagna anordning påkallar icke någon förändring i de nuvarande anstalternas och kontorens organisativa och ekonomiska ställning i förhållande till vederbörande landsting och kommuner eller staten.

Vid mera begränsad tillämpning av tjänsteplikten kan hela organisationen visa sig obehövlig i ett eller flera län; och det förefaller därför naturligt, att Kungl. Maj:t i sådana fall kan undantaga dylika områden från organisationsbestämmelserna.

Uppgiften att, närmast under Kungl. Maj:t i civildepartementet, handhåva den centrala ledningen av understödsväsendet, tjänsteplikten tillämpning samt statens övriga till den sociala krisberedskapen hörande verksamhet — i den mån denna ej tillhör ordinarie statsorgans ämbetsområden — skulle handhavas av *riksarbetsnämnden*. Beträffande den närmare innebörden av denna uppgift hänvisas till den föregående framställningen samt till författningsförslagen. I stort sett har riksarbetsnämnden att förbereda Kungl. Maj:ts beslut på ifrågavarande områden, att ansvara för deras utförande, att själv taga erforderliga initiativ samt att övervaka och leda de lokala organens verksamhet. Särskilt må emellertid framhållas den i det föregående närmare berörda befogenheten för nämnden att med bindande verkan reglera arbets- och lönevillkoren för arbetsställen, där tjänsteplikt tillämpas. Vart och ett av de nu antydda verksamhetsområdena lär kunna bliva synnerligen omfattande och viktigt, vad den riksarbetsnämndens uppgift i dess helhet blir av grundläggande betydelse för den sociala krisorganisationen. I överensstämmelse härmed bör riksarbetsnämnden givetvis erhålla en auktoritativ sammansättning, som tillgodoser, förutom de sociala synpunkterna, jämväl andra krav på mångsidig sakkunskap och erfarenhet.

Riksarbetsnämnden förutsättes skola med avseende på mera speciella ärenden arbeta på avdelningar, vilkas medlemmar icke samtliga behöva vara ledamöter i nämnden, samt vara utrustad med tjänstemän och biträden. Frågor rörande reglerandet av tjänstepliktigas arbets- och löneför-

hållanden behandlas uteslutande inom viss avdelning, rörande vilken förslaget till tjänstepliktslag meddelar närmare bestämmelser. Denna avdelning sammansattes med särskild hänsyn till sin speciella uppgift, vilken påkallar tillgång till bland annat ingående sakkunskap beträffande arbetsgivares och arbetares inbördes förhållanden.

Inom riksarbetsnämnden bör den civila administrationen vara företrädd genom lämplig representant. Samarbetet med övriga centrala kristidsorgan ävensom med socialstyrelsen och Drottningens centralkommitté förutsattes skola tryggas dels genom samråd, dels genom valet av ledamöter eller av medlemmarna i avdelning eller av tjänstemän.'

Till de av de sakkunniga sålunda åberopade grunder kan jag ansluta mig och finner jag det uppgjorda lagförslaget, sedan några mindre jämkningar däri ägt rum, vara av beskaffenhet att kunna föreläggas riksdagen.» *Departementschefen.*

Föredraganden uppläste härefter det sålunda uppgjorda förslaget till lag angående arbetsnämnder samt hemställde, att förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Wilhelm Reuterswärd.
